

N A J W Y Ż S Z A I Z B A K O N T R O L I

Delegatura w Kielcach

D - 41012 - 97

P/96/084

Nr ewid. 56/97/P/96/048/LKI

Informacja
o wynikach kontroli stanu przekształceń własnościowych
w gospodarce narodowej w 1996 r. na terenie województwa kieleckiego

Kielce, grudzień 1997 r.

Spis treści

I. Część ogólna

Strona

1. Charakterystyka kontroli	1
2. Synteza ustaleń kontroli i ocena kontrolowanej działalności	2
3. Wnioski	4

II. Część szczegółowa

1. Charakterystyka stanu prawnego	5
2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno - organizacyjnych	9
3. Istotne ustalenia kontroli	11
3.1. Statystyczna ocena prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych nadzorowanych przez Wojewodę Kieleckiego	11
3.2. Procesy naprawcze w 1996 r.	13
3.3. Likwidacja przedsiębiorstw państwowych z przyczyn ekonomicznych	14
3.4. Prywatyzacja bezpośrednia przedsiębiorstw państwowych	19
3.5. Dochody i wydatki budżetu związane z prywatyzacją w 1996 r.	23
3.6. Sprawowanie przez Delegaturę Ministerstwa Skarbu Państwa w Kielcach nadzoru nad realizacją zobowiązań inwestorów strategicznych wynikających z umów sprzedaży akcji / udziałów	25

III. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Załącznik:

Wykaz aktów prawnych

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Charakterystyka kontroli

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Kielcach przeprowadziła w I półroczu 1997 r. kontrolę stanu przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej w 1996 r. (nr kontroli P/96/048). Kontrola ta stanowiła kontynuację realizacji tej problematyki prowadzonej przez Delegaturę corocznie, począwszy od 1992 r. Tematyka kontroli obejmowała m. in.:

- * procesy przygotowania przedsiębiorstw państwowych do prywatyzacji,
- * przebieg procesów naprawczych,
- * prywatyzację pośrednią i bezpośrednią oraz likwidację przedsiębiorstw państwowych ze względów ekonomicznych,
- * koszty prywatyzacji likwidacyjnej i wpływy należności budżetowych,
- * ~~zmiany~~ zmiany własnościowe w gospodarce województwa kieleckiego.

Poprzednia kontrola przeprowadzona została w I półroczu 1996 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach w zakresie „Stanu przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej w 1995 r.” na terenie województwa kieleckiego i obejmowała przedsiębiorstwa państwowe dla których organem założycielskim był Wojewoda Kielecki. Ustalenia tej kontroli upoważniły do przedstawienia Wojewodzie Kieleckiemu 7 wniosków mających na celu poprawę procesów przekształceń własnościowych w różnych fazach ich zaawansowania. Wnioskowano wówczas o:

- prowadzenie bieżącej analizy w zakresie regulowania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa, a w przypadku powstania zaległości, podejmowanie działań prawnych w celu ich wyeliminowania,
- wyeliminowanie opóźnień w podejmowaniu niezbędnych działań wobec przedsiębiorstw o złym stanie ekonomicznym, minimalizujących skutki strat ponoszonych przez te przedsiębiorstwa oraz ich kontrahentów,
- poprawę efektywności pracy zarządców komisarycznych ze szczególnym uwzględnieniem merytorycznej oceny realizowanych przez nich programów naprawczych oraz uzyskiwanych efektów,
- dokonywanie w ramach przysługującego nadzoru nad przebiegiem procesów likwidacyjnych bieżącego opiniowania i zatwierdzenia planów i harmonogramów likwidacji oraz planów kosztów likwidacji,
- zdyscyplinowanie czynności likwidatorów dotyczących przestrzegania zasad prowadzenia likwidacji z uwzględnianiem sporządzania terminowej i pełnej informacji składanej przez nich, tak w czasie trwania likwidacji jak również po jej zakończeniu.

Wojewoda w odpowiedzi przedstawił bardzo szczegółową informację obejmującą wykorzystanie i realizację tych wniosków.

Na podstawie ustaleń tej kontroli, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach opracowała Informację zbiorczą.¹

Jednostki kontrolowane.

Badaniami kontrolnymi objęto 4 podmioty:

- * Urząd Wojewódzki w Kielcach - Wydział Rozwoju Gospodarczego i Przekształceń Własnościowych,
- * Ministerstwo Skarbu Państwa - Delegaturę w Kielcach,
- * Przedsiębiorstwo Transportowo - Sprzętowe w Likwidacji w Dyminach k/Kielc,
- * „Lhoist - Bukowa” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bukowej.

Cel i zakres kontroli.

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego i dokonanie na tej podstawie oceny przebiegu prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w 1996 r., dla których organem założycielskim był Wojewoda Kielecki z uwzględnieniem:

- * ochrony interesów Skarbu Państwa,
- * efektywności prywatyzacji; a w szczególności ponoszonych w tym procesie kosztów i uzyskanych dochodów budżetowych,
- * funkcjonowania w nowych warunkach organizacyjnych nadzoru właścicielskiego.

2. Synteza ustaleń kontroli i ocena kontrolowanej działalności.

1. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach pozytywnie ocenia większość działań prywatyzacyjnych objętych kontrolą, realizowanych w 1996 r. przez Wojewodę Kieleckiego wobec nadzorowanych przedsiębiorstw państwowych. Poza pewnymi (przedstawionymi poniżej) elementami, spełniały one wymagania legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

^{1/} Informacja zbiorcza kontroli A-9561 "Stan przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej w 1995 r. na terenie województwa kieleckiego".

2. W 1996 r. na 15 kontynuowanych zarządów komisarycznych, 7 przedsiębiorstw państwowych osiągnęło dodatnie wyniki ekonomiczne; w 1995 r. taką oceną mogło pochwalić się jedno przedsiębiorstwo. Nadal jednak 8 przedsiębiorstw nie osiągnęło zakładanych w programach naprawczych efektów ekonomicznych, w związku z tym 2 przedsiębiorstwa postawiono w stan likwidacji oraz w 1 ogłoszono upadłość.
3. Zwiększeniu uległa liczba przedsiębiorstw państwowych sprywatyzowanych drogą likwidacyjną w trybie art. 37 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych². W 1996 r. zlikwidowano 5 przedsiębiorstw i postanowieniem Sądu Rejonowego - Wydział Gospodarczy w Kielcach wykreślono je z rejestru przedsiębiorstw państwowych, podczas gdy w 1995 r. nie zakończono żadnej likwidacji.
4. We wszystkich prywatyzowanych przedsiębiorstwach - metodą bezpośrednią - dokonano wyceny majątku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Przekształceń Własnościowych z dnia 20 listopada 1990 r. w sprawie sposobu przeprowadzania analiz prawnych i ekonomiczno - finansowych przedsiębiorstwa spółki ich finansowania oraz kwalifikacji wymaganych od osób dokonujących analiz³.
5. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przebiegu procesów przekształceń własnościowych, mających na celu oddanie spółkom pracowniczym do odpłatnego korzystania mienia przedsiębiorstw państwowych. Wszystkie spółki przejmujące mienie zlikwidowanych przedsiębiorstw posiadały kapitał zakładowy w wysokości 20% łącznej wartości funduszu założycielskiego i funduszu likwidowanego przedsiębiorstwa. Prawdłowo wyceniano majątek likwidowanych przedsiębiorstw, a przekazanie mienia przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania odbywało się na podstawie zawartych umów leasingowych.
6. Z 6 w 1995 r. do 3 w 1996 r. uległa zmniejszeniu liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w celu likwidacji przedsiębiorstw państwowych z art. 19 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych⁴, co w świetle ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej uznać należy za tendencję korzystną.

²/Dz. U. z 1990 r. Nr 51, poz. 298; zmiany: Dz.U. z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685, z 1996 r. Nr 90, poz. 405 i Nr 106, poz. 496.

³/(Dz.U. z 1991 r. Nr 2, poz.10).

⁴/ Jednolity tekst Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80; zm. Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444, Nr 107, poz. 464; z 1993 r. Nr 18, poz. 82, Nr 60, poz. 280; z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz. 547; z 1995

7. Nie wniesiono uwag do przygotowania i przeprowadzenia likwidacji przedsiębiorstw państwowych z art. 19 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych⁵ oraz działań likwidatorów w zakresie zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa.
8. Pozytywnie oceniono wypełnianie przez likwidatorów postanowień wynikających z § 49 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych⁶.
9. Służby Wojewody nierzetelnie określały terminy zakończenia likwidacji przedsiębiorstw państwowych. Planowane terminy - ze względu na nieuregulowany stan prawny w momencie rozpoczynania procesu likwidacji oraz brak chętnych na zakup mienia likwidowanych przedsiębiorstw - nie były dotrzymywane.
10. Pozytywnie oceniono realizację dochodów oraz wydatków budżetowych; przebiegały one zgodnie z obowiązującą ustawą budżetową na 1996 r. z dnia 1 lutego 1996 r.⁷ Dochody uzyskane z prywatyzacji wyniosły 2.748.670,37 zł i były ponad 2 krotnie wyższe od planowanych (1.130.000 zł) na 1996 r. i ponad 2 krotnie wyższe niż w roku poprzednim. Stwierdzono jednak powstanie zaległości w wysokości 72.276 zł za odpłatne korzystanie z mienia przekazanego w leasing spółce "Budopol - Kielce". Wydatki wykonane zostały w 95,5 %.
11. W wyniku przeprowadzonej kontroli Przedsiębiorstwa Transportowo-Sprzętowego w Likwidacji w Kielcach, wniesione zostały zastrzeżenia - w stosunku do likwidatora tego przedsiębiorstwa - w zakresie rzetelności windykowania od dłużników należności likwidowanego przedsiębiorstwa.

3. Wnioski

1. W oparciu o ustalenia kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach, Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym przedstawionym Wojewodzie Kieleckiemu wnioskuje o:

r. Nr 1, poz. 2, Nr 18, poz. 80, Nr 95 , poz. 474, Nr 154, poz. 791; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 118, poz. 561, Nr 156, poz. 775.

⁵/ patrz przypis jw.

⁶/Dz. U. z 1981 r. Nr 31, poz. 170: zm. 1987 r. Nr 37, poz. 213; z 1988 r. Nr 6, poz. 51, Nr 12, poz. 95; z 1989 r. Nr 6, poz. 42, Nr 10, poz. 57; z 1990 r. Nr 17, poz. 99, Nr 51, poz. 298; z 1991 r. Nr 2, poz. 6.

⁷/Dz. U. Nr 19, poz. 87.

- ochronę interesów Skarbu Państwa,
- rozliczanie zarządców komisarycznych z realizacji przyjętych programów naprawczych z uwzględnieniem okresu trwania procesu naprawczego,
- określanie w umowach o dzieło zawieranych z likwidatorami realnych terminów likwidacji z uwzględnieniem specyfiki likwidowanej jednostki.

2. W wystąpieniu skierowanym do dyrektora Delegatury Skarbu Państwa w Kielcach, wnioskowano o uzupełnienie przez Zarząd Spółki Zakładu Przemysłu Tytoniowego w Radomiu informacji o realizacji 5 zobowiązań, których termin realizacji upłynął w 1996 r. *[str.27]*
3. Do likwidatora Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc w wystąpieniu pokontrolnym wnioskowano o:
 - podjęcie skutecznych działań w zakresie windykacji należności ,
 - dokonanie ustaleń z organem założycielskim dotyczących archiwizacji 1.172 akt osobowych byłych pracowników Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich Budownictwa w Kielcach, znajdującego się w upadłości.
4. W wystąpieniu do Prezesa „Lhoist - Bukowa” spółki z oo w Bukowej ze względu na brak negatywnych ustaleń, zawarto pozytywne oceny przebiegu procesu prywatyzacji.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Charakterystyka stanu prawnego.

W 1996 r. system prawny dotyczący procesów prywatyzacji uległ istotnym zmianom. (Wykaz aktów prawnych w zakresie przekształceń własnościowych obowiązujących w okresie objętym kontrolą stanowi załącznik nr 1). Uchwalona w dniu 30 sierpnia 1996 r. ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych⁸ mimo, że w całości weszła w życie z dniem 8 kwietnia 1997 r., to jednak w części przepisy obowiązywały od 22 października 1996 r. Z ww. dniem weszły w życie przepisy dotyczące m. innymi: określenia definicji ustawowej komercjalizacji oraz trybu jej dokonywania (art. 4), przesłanek i terminu składania przez dyrektorów przedsiębiorstw państwowych wniosków o przekształcenie przedsiębiorstwa w spółkę z o.o. z udziałem Skarbu Państwa

⁸/Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, zmiany Nr 156 poz.775 i z 1997 r. Nr 32, poz. 184

i wierzycieli (art. 25). Określono definicję prywatyzacji bezpośredniej oraz przesłanek jej stosowania (art. 39) trybu sprzedaży przedsiębiorstw, tj. przetargu publicznego lub rokowań podjętych na podstawie publicznego zaproszenia (art.48-50) oraz określenia niezbędnych postanowień umowy sprzedaży. Odniesiono się do wysokości odpisu na fundusz socjalny, możliwości i warunków zapłaty należności w ratach (art.48), warunków wniesienia przedsiębiorstwa do spółki - w trybie rokowań podjętych na podstawie publicznego zaproszenia, przy czym akcjonariusze powinni wnieść wkład na pokrycie co najmniej 25 % kapitału akcyjnego. W przypadku gdy takimi akcjonariuszami są wyłącznie osoby będące w dniu wydania zarządzenia o prywatyzacji bezpośredniej pracownikami przedsiębiorstwa państwowego, rolnicy lub rybacy, powinni oni wnieść łącznie wkłady na pokrycie co najmniej 10 % kapitału akcyjnego (art. 50 ust. 1), a także uprawnień pracowników do nieodpłatnego nabywania akcji, tj. 15 % należących do Skarbu Państwa akcji spółki (rozdz.2 działu IV, tj. art. 36-38).Równocześnie wszedł w życie art. 63 stanowiący, że jeżeli Skarb Państwa przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczął udostępnianie akcji na zasadach preferencyjnych, nabywanie przez pracowników oraz rolników lub rybaków akcji spółek powstałych w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego odbywa się na zasadach dotychczasowych. Jeżeli udostępniania akcji preferencyjnych nie rozpoczęto przed wejściem w życie ustawy odbywa się ono na nowych zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Urzędzie Ministra Skarbu Państwa⁹ powołany został urząd Ministra Skarbu Państwa, w miejsce urzędu Ministra Przekształceń Własnościowych zlikwidowanego w ramach reformy Centrum administracyjno-gospodarczego Rządu. Wydane na podstawie art. 7 ust. 2 cytowanej ustawy rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 października 1996 r. w sprawie ustalenia Statutu Ministerstwa Skarbu Państwa¹⁰ ustanawia w województwie kieleckim delegaturę terenową Ministerstwa Skarbu Państwa.

Ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o urzędzie Ministra Skarbu Państwa¹¹ utworzono Agencję Prywatyzacji jako państwową osobę prawną nad którą nadzór sprawuje Minister Skarbu Państwa. Agencja z upoważnienia Ministra Skarbu Państwa dokonuje, w imieniu Skarbu Państwa, prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w trybie i na zasadach określonych w przepisach o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej¹², precyzuje zadania i kompetencje w

⁹/Dz. U. Nr 106, poz. 493, zmiana Nr 156, poz. 775

¹⁰/Dz. U. Nr 116, poz. 561, sprostowanie Nr 131, poz.620

¹¹/ patrz przypis nr 7.

¹²/Dz. U. Nr. 106, poz 497, zmiana: Nr 156, poz.775

zakresie wykonywania praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa, także z umów o oddanie mienia do odpłatnego korzystania, które były w gestii różnych organów, a z chwilą reformy Centrum przechodzą do właściwości Ministra Skarbu Państwa.

Ustawa z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych¹³ w 1996 r była nowelizowana dwukrotnie tj.:

- ustawą z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz Agencji Mienia Wojskowego¹⁴; zmiana polegała na dodaniu w art. 41 ust. 2, zgodnie z którym mienie pozostałe po likwidacji przedsiębiorstwa państwowego, którego organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej, podlega przekazaniu Agencji Mienia Wojskowego na zasadach i w trybie określonym w ww. ustawie;
- ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej¹⁵:
 - skreślono z art. 2, ust. 2 dodając art. 2a, upoważniający Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia przedsiębiorstw państwowych i jednostkowych spółek Skarbu Państwa o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa; prywatyzacja ww. przedsiębiorstw wymaga zgody Rady Ministrów, składy Rad Nadzorczych i statuty ww. spółek wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym ze względu na przedmiot działania spółki, a przynajmniej połowa reprezentantów Skarbu Państwa w składzie rady nadzorczej jest powoływana spośród kandydatów przedstawionych przez właściwego ministra, co nie narusza uprawnień pracowników do udziału w radzie nadzorczej;
 - w myśl art. 37 pkt 4 do 10 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej¹⁶ dokonano zmian w artykułach, w których występował dotychczas Minister Przekształceń Własnościowych, poprzez zastąpienie go Ministrem Skarbu Państwa lub Ministrem Skarbu Państwa i Agencją Prywatyzacji; nadto zdecydowano, że przed udostępnieniem akcji osobom trzecim, Minister Skarbu Państwa lub Agencja Prywatyzacji postanawia o przeprowadzeniu analizy celem ustalenia stanu prawnego majątku przedsiębiorstwa spółki, ze szczególnym uwzględnieniem roszczeń osób trzecich do tego majątku oraz o przeprowadzeniu analizy ekonomiczno - finansowej, celem ustalenia jego wartości oraz potrzeby wprowadzenia zmian organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych;
 - w przepisach końcowych ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych dokonano zmian przez dodanie art. 45a-d dostosowujących ustawę o prywatyzacji do zmian powstałych w wyniku reformy Centrum. Jednocześnie zapisano, że jedynie

¹³/ patrz przypis nr 1

¹⁴/Dz. U. Nr. 90, poz. 405, zmiana Nr 156, poz. 775

¹⁵/patrz przypis nr 11.

¹⁶/patrz przypis nr 11.

Minister Skarbu Państwa wykonuje prawa z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa. Jednocześnie stwierdzono, że zbycie wszelkich akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa w spółkach prawa handlowego odbywa się na zasadach określonych w art. 23 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych¹⁷.

W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych¹⁸, w 1996 r. dokonano zmiany polegającej na zniesieniu przepisu, zawartego w art. 25, że do likwidacji przedsiębiorstwa państwowego na podstawie art. 37 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych¹⁹ stosuje się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych²⁰ określające sposób łączenia, podziału oraz likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym²¹, zostały w 1996 r. w znacznym stopniu zliberalizowane ustawą z dnia 29 marca 1996 r. o zmianie ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym oraz o zmianie niektórych ustaw²². Ww. ustawa uchyliła obowiązek uzyskiwania przez podmioty zagraniczne zezwoleń na utworzenie spółki, jeżeli przedmiotem jej działania jest: zarządzanie portami morskimi i lotniczymi, działalność w zakresie pośrednictwa i obrotu nieruchomościami, przemysłu obronnego nie objętego koncesjonowaniem, handel hurtowy importowanymi towarami konsumpcyjnymi, świadczenie pomocy prawnej lub gdy państwowa osoba prawna na pokrycie kapitału zakładowego lub akcyjnego wnosi w formie aportu nieruchomość bądź zorganizowaną część przedsiębiorstwa. Obowiązkami administracyjno - prawnymi związanymi m. innymi z wniesieniem przez państwową osobę prawną aportu, którego przedmiotem jest nieruchomość, przedsiębiorstwo lub jego część, obciążono tą właśnie osobę prawną. Uchylono również obowiązek uzyskiwania przez spółkę z udziałem zagranicznym koncesji lub innego zezwolenia przed rozpoczęciem działalności. Straciły moc obowiązującą artykuły dotyczące m. innymi obowiązku przedkładania Sejmowi przez Ministra Przekształceń Własnościowych informacji o spółkach z udziałem zagranicznym działających na terenie Polski, możliwości występowania przez ww. Ministra do sądu o stwierdzenie nieważności czynności prawnej dokonanej z naruszeniem art. 4 i 6 ustawy

¹⁷/patrz przypis nr 1.

¹⁸/patrz przypis nr 3.

¹⁹/patrz przypis nr 1.

²⁰/patrz przypis nr 5.

²¹/jednolity tekst Dz. U. z 1997 r. Nr 26, poz.143 - poprzednio Dz. U. z 1991 r. Nr 60, poz. 253; zm. Nr 80, poz. 350, Nr 111, poz. 480; z 1993 r. Nr 134, poz. 646; z 1996 r. Nr 45, poz. 199

²²/Dz. U. Nr. 45, poz. 199.

oraz dające uprawnienia Ministrowi Finansów do udzielania spółkom zwolnień od podatku dochodowego.

2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno - organizacyjnych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 1996 r. Wojewoda Kielecki pełnił funkcje organu założycielskiego w stosunku do 61 przedsiębiorstw państwowych prowadzących działalność gospodarczą, tj. o 12 przedsiębiorstw więcej niż w 1995 r.

W ciągu 1996 r. odnotowano następujące zmiany w zakresie pełnionego nadzoru:

- w ramach "Reformy Centrum" przejęto 39 przedsiębiorstw państwowych w tym 30 przedsiębiorstw prowadzących bieżącą działalność gospodarczą: 20 przedsiębiorstw z Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, 6 przedsiębiorstw od Ministra Przemysłu i Handlu, 2 przedsiębiorstwa z Ministerstwa Ochrony Środowiska, po 1 przedsiębiorstwie z Ministerstwa Kultury i Sztuki i Ministerstwa Edukacji Narodowej. Pozostałe 9 przedsiębiorstw było w trakcie likwidacji lub upadłości.
- wykreślono z rejestru sądowego przedsiębiorstw państwowych 13 jednostek

Spśród 13 przedsiębiorstw wykreślonych z sądowego rejestru przedsiębiorstw państwowych to:

- * Zakłady Przemysłu Gipsowego „Dolina Nidy” w Gackach - przekształcone drogą kapitałową w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa,*
- * mienie Przedsiębiorstwa Obrotu WYROBAMI HUTNICZYMI „Centrostal” w Kielcach, Zakładu Silikatowego „Ludynia” w Krasocinie, Przedsiębiorstwa Produkcji Betonów „Sibet” w Kielcach - oddano do odpłatnego korzystania na czas oznaczony utworzonym spółkom pracowniczym,*
- * Przedsiębiorstwo Usług Transportowo - Handlowych „Hantrans” w Kielcach - mienie tego przedsiębiorstwa wniesiono do utworzonej spółki pn. „Kielecka Giełda Rolna” SA.,*
- * Przedsiębiorstwo Budowy Obiektów Użyteczności Publicznej „Budopol” w Kielcach - zorganizowana część mienia przedsiębiorstwa została wniesiona przez Skarb Państwa oraz osoby fizyczne do spółki „Budopol - Delta”,*
- * Komunalne Przedsiębiorstwo Transportowo - Sprzętowe w Kielcach zlikwidowano na podstawie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych,*
- * Zakłady Cementowo - Wapiennicze w Nowinach przekształcono w ramach Narodowych Funduszy Inwestycyjnych, część akcji zakładu wykupiła firma Dyckerhoff (RFN),*
- * Przedsiębiorstwo Państwowe Cukrownia „Łubna” w Kazimierzy Wielkiej na podstawie ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków, po*

zawarcia bankowego postępowania układowego zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa,

- * zakończono postępowanie upadłościowe w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym w Miechowie, Przedsiębiorstwie Transportowym w Ostrowcu Św. i Zakładach Przemysłu Dzwiniarskiego „Elekta” w Kielcach,
- * Kieleckie Przedsiębiorstwo Spedycji Krajowej w Kielcach przejęte z Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, na wniosek organu założycielskiego wykreślono z rejestru przedsiębiorstw.

W 1996 r., 61 przedsiębiorstw państwowych prowadzących działalność gospodarczą, będących w nadzorze Wojewody Kieleckiego w 1996 r. uzyskało przychody ogółem w wysokości 864.384,5 tys. zł, przy kosztach uzyskania przychodów 840.095 tys. zł. Działalność tych przedsiębiorstw w 1996 r. zamknęła się globalnym zyskiem netto w wysokości 376,2 tys. zł, przy średniej rentowności 2,8 % i zatrudnieniu 14.987 osób. Wyniki finansowe przedsiębiorstw przedstawia tabela nr. 1.

Tabela 1.

w tys.zł

Wyszczególnienie	Przemysł	Budownictwo	Handel	Transport	Pozostałe	Ogółem
Ilość przedsiębiorstw	26	12	10	9	4	61
Przychody	522.963,0	96.502,4	136.455,9	101.367,7	7.205,5	864.384,5
Koszty	502.601,9	94.256,7	134.580,8	101.427,4	7.228,8	840.095,5
Zysk brutto	19.814,6	2.182,0	1.811,1	- 116,5	- 340,2	23.351,0
Zysk na sprzedaży	23.026,7	4.385,5	1.408,4	- 7.657,3	- 476,7	20.686,6
Zysk na dział. oper.	41.787,9	3.924,0	2.874,4	463,9	- 235,9	48.686,6
Zysk na dział. gosp.	20.361,1	2.145,1	1.865,1	- 59,7	- 23,3	24.288,9
Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego	20.648,7	1.162,1	902,2	194,1	67,7	22.974,8
Należności	65.328,9	21.362,6	7.048,8	6.486,3	1.313,6	101.540,2
Zobowiązania	135.455,1	16.769,0	13.273,3	10.896,2	494,3	176.887,9
Zysk netto	- 834,1	1.019,9	908,9	- 310,6	- 407,9	376,2

Rentowność	4,0 %	2,3 %	1,4 %	- 0,1 %	- 5,2 %	2,8 %
Wskaźnik poziomu kosztów	93,5 %	97,8 %	98,6 %	101,1 %	100,3 %	97,2 %
Zatrudnienie /osoby/	9.143	1.639	831	3.112	262	14.987

Tabelę opracowano na podstawie danych UW w Kielcach.

Z przedstawionych w tabeli relacji ekonomicznych wynika, że pozytywne tendencje utrzymują się w grupie przedsiębiorstw budowlanych (zysk netto 1.019 tys. zł i rentowność 2,3 %) oraz w handlu (zysk netto 908,9 tys. zł i rentowność 1,4 %). Przedsiębiorstwa przemysłowe poniosły stratę netto w wysokości 834,1 tys. zł. W 1996 r. odnotowano regres w grupie przedsiębiorstw transportowych (strata na działalności) przy ujemnej rentowności wynoszącej 0,1 % i w grupie przedsiębiorstw pozostałych 5,2 %. Nie uzyskano poprawy w zakresie zdolności płatniczej przedsiębiorstw i w dalszym ciągu odnotowuje się wzrost zobowiązań tych przedsiębiorstw w stosunku do należności. Wskaźnik poziomu kosztów wahał się od 93,5 % w grupie przedsiębiorstw przemysłowych do 101,1 % w grupie przedsiębiorstw transportowych. W 1996 r. stratę netto wykazało 14 przedsiębiorstw, tj. o 6 mniej niż w 1995 r.²³ i o 9 mniej niż w 1994 r.

3. Istotne ustalenia kontroli

3.1. Statystyczna ocena prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych nadzorowanych przez Wojewodę Kieleckiego.

Przebieg procesów przekształceń własnościowych przedsiębiorstw państwowych w latach 1994 - 1996 przedstawia tabela nr 2.

²³/Na podstawie Informacji zbiorczej kontroli A-9561 „Stan przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej w 1995 r. na terenie województwa kieleckiego”.

Tabela 2

Lp.	Wyszczególnienie	Art. 19 ustawy o pp.			Art. 37 ustawy o p.p.p.		
		1994	1995	1996	1994	1995	1996
1.	Wszczęte postępowania przygotowawcze	4	6	3	6	7	10
2.	Przedsiębiorstwa postawione w stan likwidacji	7	2	2	-	2	3
3.	Zakończone postępowania likwidacyjne	1	4	1	2	-	5

Ponadto w ramach przekształceń własnościowych na podstawie art. 5 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych²⁴, drogą kapitałową zostały przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa Zakłady Przemysłu Gipsowego „Dolina Nidy” w Gackach.

Do Narodowych Funduszy Inwestycyjnych przekazano Zakłady Cementowo - Wapiennicze w Nowinach.

Na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw²⁵, po zawarciu bankowego postępowania układowego przeprowadzonego przez bank PKO, Przedsiębiorstwo Państwowe Cukrownia „Łubna” w Kazimierzy Wielkiej została przekształcona w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa.

W 1996 r. Wojewoda Kielecki kontynuował w różnych formach działania dotyczące przekształceń własnościowych przedsiębiorstw państwowych w stosunku do których pełnił funkcję organu założycielskiego, w tym:

- ⇒ działaniami w zakresie postępowań przygotowawczych do likwidacji na podstawie art. 19 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych w 1996 r. objęto 3 przedsiębiorstwa,
- ⇒ postawiono w stan likwidacji 2 przedsiębiorstwa państwowe na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz kontynuowano likwidację 5 przedsiębiorstw państwowych rozpoczętą w latach poprzednich,
- ⇒ zakończono likwidację 1 przedsiębiorstwa państwowego z przyczyn ekonomicznych,
- ⇒ wszczęto 10 postępowań przygotowawczych w sprawie likwidacji przedsiębiorstw państwowych w oparciu o art. 37 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych,

²⁴/patrz przypis nr 1.

²⁵/Dz. U. Nr 18, poz. 82., zmiany: Dz.U. z 1996 r. Nr 52, poz.235, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561

- ⇒ postawiono w stan likwidacji 3 przedsiębiorstwa państwowe na podstawie art. 37 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz kontynuowano likwidację 4 przedsiębiorstw rozpoczętą w latach poprzednich,
- ⇒ zakończono likwidację 7 przedsiębiorstw państwowych w ramach prywatyzacji bezpośredniej, w tym wobec 5 przedsiębiorstw Sąd Rejonowy Wydział Gospodarczy w Kielcach wydał postanowienie o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorstw państwowych,
- ⇒ ogłoszono upadłość 8 przedsiębiorstw państwowych, kontynuowane były procesy upadłościowe w stosunku do 45 przedsiębiorstw z lat ubiegłych oraz złożono 5 wniosków o ogłoszeniu upadłości, zakończono proces upadłości wobec 3 przedsiębiorstw.

3.2. Procesy naprawcze w 1996 r.

W 1996 r. Wojewoda Kielecki kontynuował 12 postępowań naprawczych wszczętych w latach poprzednich, w tym: 2 wprowadzone w 1992 r, 1 w 1993 r, 3 w 1994 oraz 6 w 1995 r. Ponadto w n/w przedsiębiorstwach przekazanych przez ministerstwa, realizował postępowanie naprawcze: Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Księgarsko - Wydawnicze „Dom Książki”, Przedsiębiorstwo Budownictwa Komunikacyjnego w Kielcach, Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Miechowie.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 15 procesach naprawczych 7 przedsiębiorstw uzyskało dodatni wynik finansowy z tego 3 przedsiębiorstwa z ujemnym wynikiem finansowym w 1995 r, na koniec 1996 r. wypracowały dodatni wynik finansowy.

W 3 przedsiębiorstwach na koniec 1996 r. nastąpiło zwiększenie uzyskanego w 1995 r. zysku netto; w Zakładach Wyrobów Kamionkowych „Marywil” w Suchedniowie z 761.800 zł do 1.393.310 zł., Kieleckim Przedsiębiorstwie Robót Inżynierskich w Kielcach z 27.900 zł. do 70.900 zł. oraz Przedsiębiorstwie Transportowym w Nowinach k/Kielc z 118.900 zł. do 141.458 zł.

W przypadku 2 przedsiębiorstw w porównaniu z 1995 r. nastąpiło zmniejszenie straty netto na działalności gospodarczej w 1996 r. Dotyczyło to Zakładów Ceramiki Budowlanej „Sołtyków” w Sołtykowie, gdzie stratę netto w wysokości 1.256.000 zł. zmniejszono do 825.300 zł. i Przedsiębiorstwie Usług Transportowo - Handlowych „Hantrans” odpowiednio z 376.900 zł. do 225.051 zł.

Wśród przedsiębiorstw, które poprawiły wynik finansowy z ujemnego w 1995 r. na dodatni w 1996 r. są:

- * Pińczowskie Zakłady Kamienia Budowlanego w Pińczowie, w których na koniec 1995 r. strata netto wyniosła 326.200 zł., a na koniec 1996 r. wypracowano zysk w kwocie 32.700 zł.,*
- * Komunalne Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Budowlanych w Kielcach, w którym strata netto za 1995 r. wynosiła 119.900 zł., a wg. stanu na 31 grudnia 1996 r. osiągnięto zysk netto w kwocie 70.900 zł.,*
- * Kieleckie Przedsiębiorstwo Instalacji Budownictwa w Kielcach, w którym na dzień 31 grudnia 1995 r. strata netto wyniosła 883.100 zł., a na koniec 1996 r. wypracowano zysk netto w kwocie 313.200 zł.*

W pozostałych 5 przedsiębiorstwach realizowane procesy naprawcze były nieskuteczne i nastąpiło pogorszenie wyników finansowych tych przedsiębiorstw. W przypadku Kieleckich Zakładów Farb i Lakierów „Polifarb” w Bliżynie strata netto uległa w 1996 r. 6 krotnemu zwiększeniu w porównaniu z 1995 r., a w 2 przedsiębiorstwach tj. w Przedsiębiorstwie Budownictwa Komunikacyjnego i w Kieleckich Fabrykach Mebli w Kielcach, na działalności gospodarczej osiągnięto w 1996 r. stratę netto 2 krotnie wyższą niż w 1995 r.

W okresie 1996 r. organ założycielski wobec 6 przedsiębiorstw w których kontynuowano postępowanie naprawcze, wydał postanowienie o wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie likwidacji. W przypadku 4 przedsiębiorstw postępowanie przygotowawcze prowadzono z art. 37 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, a wobec 2 przedsiębiorstw z art. 19 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych.

W trakcie trwania procesu prywatyzacyjnego Przedsiębiorstwa Usług Transportowo - Handlowych „Hantrans” w Kielcach, dokonano zmiany kwalifikacji prawnej z likwidacji z przyczyn ekonomicznych, na likwidację bezpośrednią. Wobec Kieleckich Fabryk Mebli w Kielcach z uwagi na poniesioną stratę netto wg stanu na 30 września 1996 r. w wysokości 887,7 tys.zł. rosnące zobowiązania wynoszące 3.889.600 zł - Sąd Rejonowy w Kielcach w dniu 11 grudnia 1996 r. ogłosił upadłość.

3.3. Likwidacja przedsiębiorstw państwowych z przyczyn ekonomicznych.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach ustalono, że w 1996 r. Wojewoda Kielecki wydał 3 postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie likwidacji z art. 19 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych wobec:

- * Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc w dniu 28 czerwca 1996 r,
- * Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunikacyjnego w Kielcach w dniu 18 listopada 1996 r.
- * Fabryki Farb Suchych „Fidor” w Fidorze w dniu 21 listopada 1996 r.

Wszczęte postępowanie przygotowawcze w sprawie likwidacji wobec Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc, poprzedzone było wprowadzeniem zarządu komisarycznego.

Ze względu na brak efektów realizowanego kontraktu menedżerskiego w Fabryce Farb Suchych „Fidor” w Fidorze, zarząd menedżerski w tym przedsiębiorstwie został wypowiedziany i na wniosek organu założycielskiego postanowiono o wszczęciu postępowania likwidacyjnego.

Wobec Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunikacyjnego w Kielcach wydano postanowienie o wszczęciu postępowania likwidacyjnego ze względów ekonomicznych na wniosek organu założycielskiego.

W okresie 1996 r. postawiono w stan likwidacji 2 przedsiębiorstwa państwowe:

- * Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych i Gospodarki Maszynami - z dniem 1 lutego 1996 r.
- * Przedsiębiorstwo Transportowo - Sprzętowe w Dyminach k/Kielc - z dniem 1 września 1996 r.

Jednocześnie kontynuowano likwidację 5 przedsiębiorstw państwowych, rozpoczętą w latach poprzednich, tj.:

- * Biura Projektowo - Usługowego Inwestycji Turystycznych i Sportowych w Kielcach rozpoczętą w I półroczu 1991 r.,
- * Przedsiębiorstwa Budowlano - Montażowego w Skarżysku - Kam. rozpoczętą z dniem 1 kwietnia 1994 r. ,
- * Komunalnego Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Kielcach rozpoczętą z dniem 1 lipca 1994 r.
- * Kopalni Kwarcytów i Dolomitów w Wiśniówce rozpoczętą z dniem 1 maja 1995 r. (przejęta z MTiGM),
- * Biura Projektowo - Badawczego Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt - Kielce” w Kielcach rozpoczętą z dniem 30 listopada 1995 r.

Podobnie jak w latach poprzednich Wojewoda Kielecki po otrzymaniu wniosku o likwidacji przedsiębiorstwa lub z własnej inicjatywy, wszczynał postępowanie przygotowawcze w celu zbadania przyczyn, zasadności i warunków zamierzonej likwidacji. Dla przeprowadzenia postępowania powoływane były zespoły przygotowawcze, które

opracowywały opinie dotyczące analizy stanu prawnego likwidowanego przedsiębiorstwa, analizę stanu ekonomiczno - finansowego przedsiębiorstwa, ocenę zasadności likwidacji przedsiębiorstwa oraz harmonogram likwidacji.

Ustalono, że w przypadku likwidacji Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc, zespół przygotowawczy wystąpił o zmianę kwalifikacji prawnej likwidowanej jednostki. Wnioskodawca, zarządca komisaryczny wnosił o likwidację przedsiębiorstwa z art. 19 ust. 1 pkt 4 lit A ustawy z dnia 25 września 1981r.o przedsiębiorstwach państwowych, ze względu na przekazanie znacznej części majątku przedsiębiorstwa do spółki. Zespół przygotowawczy w opracowanej opinii stwierdził, że zarządca komisaryczny, za zgodą organu założycielskiego, działając w imieniu i na rzecz Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego przystąpił do umowy spółki z Przedsiębiorstwem Transportowo - Sprzętowym „Setran” spółka z o.o. w Kielcach, obejmując w kapitale zakładowym spółki 7.400 udziałów po 50 zł każdy o łącznej wartości 370.000 zł i udziały te pokrył w następujący sposób: 1.500 udziałów o łącznej wartości 75.000 zł - gotówką i 5.900 udziałów o łącznej wartości 295.000 zł aportem rzeczowym w postaci prawa wieczystego użytkowania nieruchomości położonej w Kielcach oraz przedmiotami ruchomymi o ogólnej wartości 144.953 zł. Zespół przygotowawczy stwierdził, że wartość majątku na dzień 30 czerwca 1996 r. Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego wynosiła 1.306.570,10 zł. Z powyższego wynika, że udział majątku przedsiębiorstwa w obcych podmiotach gospodarczych nie stanowił połowy jego wartości. W związku z powyższym zespół przygotowawczy wnioskował do Wojewody Kieleckiego o wszczęcie likwidacji z art. 19 ust. 1 pkt. 3 wyżej cytowanej ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

Wyniki kontroli wykazały, że na likwidację przedsiębiorstw państwowych organ założycielski uzyskał pozytywną opinię Ministerstwa Przekształceń Własnościowych - Delegatury w Kielcach, jak również Izby Skarbowej w Kielcach.

W ramach prowadzonych postępowań likwidacyjnych pozytywnie oceniono dobór osób na likwidatorów przedsiębiorstw państwowych. Wszyscy likwidatorzy posiadali wykształcenie wyższe ekonomiczne lub prawnicze oraz ukończony kurs likwidatorów.

W 1996 r. z likwidatorami zawarto umowy o dzieło, lub przedłużano je aneksami. Najwyższa Izba Kontroli uznała, że w umowach w sposób należyty organ założycielski zadbał o zabezpieczenie interesu Skarbu Państwa w likwidowanych jednostkach. W umowach zobowiązano likwidatorów do informowania organu założycielskiego i uzyskiwania zgody na sprzedaż środków trwałych, powiadamiania o wystąpieniu przesłanek uzasadniających zgłoszenie upadłości likwidowanego przedsiębiorstwa.

W umowie organ założycielski zagwarantował sobie prawo kontroli czynności faktycznych i prawnych wykonywanych przez likwidatora.

W 1996 r. organ założycielski 2 krotnie przeprowadzając kontrolę pracy likwidatora w Przedsiębiorstwie Transportowo - Sprzętowym w Likwidacji uznał, że podejmowane działania przez likwidatora są zgodne z opracowanym i zatwierdzonym planem likwidacji.

Według oceny Najwyższej Izby Kontroli służby Wojewody nierzetelnie określały terminy zakończenia likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Stwierdzono, że wyznaczony termin zakończenia likwidacji Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc w okresie 4 miesięcy był nierealny. Ustalenia kontroli wykazały, że wycenę majątku przedsiębiorstwa zakończono 15 listopada 1996 r., tj. na 1,5 miesiąca przed wyznaczonym terminem zakończenia likwidacji. Pierwsze ogłoszenie o przetargu nieograniczonym na sprzedaż środków trwałych ukazało się w dzienniku prasowym „Słowo Ludu” w dniu 28 listopada 1996 r., tj. na 32 dni przed wyznaczonym terminem zakończenia likwidacji. Ze względu na brak nabywców następne ogłoszenia o przetargu nieograniczonym ukazały się po wyznaczonym terminie zakończenia likwidacji.

Z ustaleń kontroli wynika, że w żadnym z likwidowanych przedsiębiorstw nie dotrzymano wyznaczonego terminu likwidacji, jednocześnie przedłużając je od 3 do 27 miesięcy.

Zakończenie likwidacji Komunalnego Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Kielcach wyznaczono na 31 grudnia 1994 r. - faktycznie zakończono 31 października 1996 r. Czas trwania likwidacji wyniósł 27 miesięcy. Przedsiębiorstwo w dniu rozpoczęcia likwidacji nie posiadało uregulowanego stanu prawnego. Prawa własności nabyło w dniu 6 lutego 1996 r. w wyniku postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach przez zasiedzenie. Koszty likwidacji wyniosły 260.300 zł. Czas likwidacji Biura Projektowo - Badawczego Budownictwa Ogólnego „ Miastoprojekt - Kielce” w Kielcach wyznaczono na dzień 31 lipca 1996 r. W trakcie likwidacji 2 krotnie przedłużano termin zakończenia likwidacji . Do czasu zakończenia kontroli likwidacja trwała nadal. Główną przyczyną przedłużania terminu likwidacji, niezależną od likwidatora jest brak chętnych na zakup mienia przedsiębiorstwa, w postaci pomieszczeń biurowych o pow. 1.011,8 m² o wartości wg. wyceny 774.861 zł. Koszty likwidacji poniesione w okresie 1996 r. wyniosły 276.900 zł i były wyższe od planowanych o 59.333 zł.

Termin zakończenia likwidacji Przedsiębiorstwa Robót Zmechanizowanych i Gospodarki Maszynami w Kielcach wyznaczono na 31 sierpnia 1996 r. W jej trakcie 2 krotnie przedłużano termin jej zakończenia (do 31. 12. 1996 r. i do 30. 04. 1997 r.). Do czasu zakończenia kontroli likwidacja trwała nadal. Główną przyczyną jej przedłużania jest brak chętnych nabywców na oferowane mienie pomimo powtarzanych kolejnych przetargów. Koszty likwidacji wyniosły 268.955 zł.

Likwidację Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Dyminach k/Kielc wyznaczono na 31 marca 1997 r. Ponowny termin jej zakończenia wyznaczono na 30. 06. 1997 r. Koszty likwidacji wyniosły 54.824 zł.

Proces likwidacji Przedsiębiorstwa Budowlano - Montażowego w Skarżysku -Kam. trwa od 1 kwietnia 1994 r. Wyznaczony termin likwidacji na 31 grudnia 1996 r. nie został dotrzymany i przedłużono go do 30 kwietnia 1997 r. Ww. likwidacja przedsiębiorstwa była poprzedzona wnioskiem o upadłość, który został przez Sąd Rejonowy w Kielcach odrzucony, a zaskarżona decyzja Sądu Rejonowego, została utrzymana w mocy przez Sąd Wojewódzki w Kielcach. Wartość wycenionego mienia przedsiębiorstwa wynosi 112.658 zł. Na mieniu likwidowanego Przedsiębiorstwa Budowlano - Montażowego ciężką przymusową hipotekę ZUS o wartości 283.799 zł i Urzędu Skarbowego na rzecz Skarbu Państwa w wartości 164.673 zł. Koszt likwidacji za okres od 1 stycznia 1994 r. do 31 grudnia 1996 r. wyniósł 123.173 zł, w tym za 1996 r. 5.602 zł.

Likwidację, przejętą od Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej Kopalni Kwarcytu i Dolomitów w Wiśniówce, rozpoczęto od 1 maja 1995 r. z terminem zakończenia ustalonym przez Wojewodę Kieleckiego do 30 kwietnia 1997 r. Do czasu zakończenia kontroli likwidacja ww. kopalni trwała nadal.

Z ustaleń kontroli wynika, że z 7 likwidowanych przedsiębiorstw państwowych, 6 miało uregulowany stan prawny gruntów i nieruchomości. Natomiast Kopalnia Kwarcytów i Dolomitów w Wiśniówce posiadała uregulowany stan prawny gruntów w ilości 3,1 ha, na posiadanych w użytkowaniu 282,4 ha.

W wyniku zakończenia procesu likwidacji w 1996 r. Komunalnego Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Kielcach, po spłaceniu należnych zobowiązań, pozostałą nadwyżkę w kwocie 64.902,44 zł odprowadzono do Skarbu Państwa.

3.4. Prywatyzacja bezpośrednia

W 1996 r. Wojewoda Kielecki wydał postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie likwidacji 10 przedsiębiorstw państwowych.

W stosunku do 2 przedsiębiorstw z art. 37 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 lipca 1991 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych²⁶, w sprawie sprzedaży przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia, tj.:

- * Kieleckiej Fabryki Pomp „Białogon” w Kielcach - postanowienie z dnia 18 marca 1996 r.,
- * Zakładów Przemysłu Odzieżowego „Gambo” w Ostrowcu Św. - postanowienie z dnia 5 sierpnia 1996 r.

W stosunku do 7 przedsiębiorstw z art. 37 ust. 1 pkt. 2 wyżej cytowanej ustawy, dotyczących wniesienia przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia do spółki, tj.:

- * Zakładów Ceramiki Budowlanej „Sołtyków,, w Sołtykowie - postanowienie z dnia 29 maj 1996 r.,
- * Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej - postanowienie z dnia 20 marca 1996 r.,
- * Biura Projektów Budownictwa Wiejskiego w Kielcach - postanowienie z dnia 16 maja 1996 r.,
- * Kieleckich Zakładów Naprawy Samochodów w Kielcach - postanowienie z dnia 19 czerwca 1996 r.,
- * Przedsiębiorstwa Transportowego w Nowinach k/Kielc - postanowienie z dnia 1 lipca 1996 r.,
- * Komunalnego Przedsiębiorstwa Produkcji Materiałów Budowlanych w Kielcach - postanowienie z dnia 2 września 1996 r.,
- * Świętokrzyskiego Przedsiębiorstwa Robót Drogowych w Kielcach - postanowienie z dnia 23 października 1996 r..

Z art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w sprawie oddania na czas oznaczony do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia, wydano decyzję o likwidacji 1 przedsiębiorstwa państwowego, tj. Kieleckiego Przedsiębiorstwa Instalacji Budownictwa (decyzja z dnia 5 czerwca 1996 r.).

²⁶ /patrz przypis nr 1.

W okresie 1996 r. wobec 7 przedsiębiorstw państwowych kontynuowano likwidację na podstawie wydanych decyzji Wojewody Kieleckiego, po uprzednim uzyskaniu zgody Ministerstwa Przekształceń Własnościowych, w oparciu o art. 37 ust. 1 pkt. 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, w tym wobec 3 przedsiębiorstw decyzje wydano w 1996 r. Dotyczyło to:

- * Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej - decyzja z dnia 7 kwietnia 1996 r.,
- * Przedsiębiorstwa Usług Transportowo - Handlowych „Hantrans” w Kielcach - decyzja z dnia 23 maja 1996 r. ,
- * Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Medyczno - Weterynaryjnego „Centrowet” w Kielcach - decyzja z dnia 20 lipca 1996 r..

Likwidację 4 pozostałych przedsiębiorstw państwowych rozpoczęto w latach poprzednich, tj. 1 w 1992 r, 1 w 1993 r, 2 w 1995 r.

Ustalenia kontroli wykazały, że wyniki działalności gospodarczej 3 przedsiębiorstw państwowych, wobec których rozpoczęto prywatyzację bezpośrednią, w 1996 r. w 2 przypadkach wykazywały zysk netto. W Zakłady Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej zysk za 1995 r. wyniósł 1.081.560 zł, a w Przedsiębiorstwie Zaopatrzenia Medyczno - Weterynaryjnego „Centrowet” w Kielcach zysk za 1995 r. wyniósł 7.700 zł. W 1 przypadku tj. Przedsiębiorstwa Usług - Transportowo - Handlowych „Hantrans” w Kielcach wykazano za rok 1995 stratę w wysokości 369.400 zł.

W 1996 r. zakończono likwidację 7 przedsiębiorstw. Czas trwania likwidacji, licząc od daty postanowienia organu założycielskiego o wszczęciu postępowania przygotowawczego do daty złożenia wniosku w Sądzie o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw państwowych był bardzo zróżnicowany.

Procesy likwidacyjne zakończone w 1996 r. trwały od 9 miesięcy do ponad 4 lat:

- * postanowienie o wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie likwidacji Przedsiębiorstwa Budowy Obiektów Użyteczności Publicznej „Budopol - Kielce” wydano 15 lipca 1991 r. W wyniku podjętych działań w 1993 r. przekazano część mienia likwidowanego przedsiębiorstwa do odpłatnego użytkowania dla spółki z o.o. „Budopol - Kielce”. Mimo podejmowanych działań przez likwidatora nie udało się dokonać sprzedaży pozostałego mienia likwidowanego przedsiębiorstwa. Wojewoda Kielecki w 1994 r. podjął działania mające na celu utworzenie spółki z udziałem Skarbu Państwa i wniesienie do niej pozostałego mienia likwidowanego przedsiębiorstwa. W dniu 28 listopada 1996 r. została powołana spółka z o.o.*

„Budopol - Delta”, do której Wojewoda Kielecki wniósł mienie o wartości 900.000 zł.,

- * likwidacja Przedsiębiorstwa Produkcji Betonów „Sibet” trwała 3 lata i 6 miesięcy. Głównymi przyczynami przedłużania procesu likwidacji były m. innymi: oddalenie pierwszego wniosku o likwidację przedsiębiorstwa na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, ze względu na zbyt mały kapitał zakładowy zgromadzony przez pracowników oraz ujemny wynik finansowy przedsiębiorstwa. Wojewoda Kielecki ponownie postępowanie likwidacyjne wszczął 5 grudnia 1994 r. oraz wydał decyzję o likwidacji przedsiębiorstwa w dniu 27 lutego 1995 r. Okres oczekiwania na zgodę Ministerstwa Przekształceń Własnościowych trwał 10 miesięcy. Natomiast okres likwidacji przedsiębiorstwa trwał 9 miesięcy.

W przypadku likwidacji 4 przedsiębiorstw państwowych główną przyczyną przedłużenia procesu likwidacji było oczekiwanie na zgodę Ministerstwa Przekształceń Własnościowych. Okres wyczekiwania wynosił od 4 do 7 miesięcy. I tak decyzję o likwidacji Przedsiębiorstwa Wytwarzania Hutniczych „Centrostal” Wojewoda Kielecki wydał w dniu 30 maja 1995 r., natomiast zgodę na likwidację ww. przedsiębiorstwa uzyskano w dniu 22 grudnia 1995 r. W przypadku Zakładów Silikatowych „Ludynia” w Krasocinie decyzję w sprawie likwidacji wydano w dniu 9 listopada 1995 r., zgodę otrzymano w dniu 25 marca 1996 r. Decyzję w sprawie likwidacji Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej Wojewoda Kielecki wydał w dniu 7 kwietnia 1996 r., zgodę na likwidację z Ministerstwa Przekształceń Własnościowych otrzymano po 5 miesiącach, tj. 25 września 1996 r.

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Kielcach nie wniosła uwag do sposobu wyboru firm dla wyceny likwidowanych przedsiębiorstw państwowych. Wyboru podmiotów dokonujących analiz i wyceny dokonywano zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Przekształceń Własnościowych z dnia 20 listopada 1990 r. w sprawie sposobu przeprowadzania analiz prawnych i ekonomiczno - finansowych przedsiębiorstwa spółki, ich finansowania oraz kwalifikacji wymaganych od osób dokonujących analizy²⁷ oraz z przepisami ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych²⁸.

W wyniku kontroli ustalono, że wyceny majątku Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej dokonało Biuro Konsultingowe „Incon” s. c. z Tomaszowa Mazowieckiego, wyłoniona w wyniku ogłoszonego przetargu ofert.

²⁷/patrz przypis nr 2.

²⁸/Dz. U. Nr 76. poz. 344; zm. Nr 130, poz. 645; z 1995 r. Nr 99, poz. 488

Wyceny przedsiębiorstwa dokonano z zastosowaniem 5 metod, tj. wg. wartości księgowej, na podstawie zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych, według wartości aktywów netto, według wartości likwidacyjnej oraz metodą mieszaną. Do dalszych negocjacji wybrano wartość przedsiębiorstwa w kwocie 18 mln. zł obliczoną metodą dochodową.

Stwierdzono, że wszystkie spółki pracownicze posiadały zgromadzony kapitał zakładowy, wymagany przy przejęciu mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa.

- * Spółka Akcyjna „Centrostal” zgromadziła kapitał akcyjny w wysokości 3.370 tys. zł tj. 24,1 % łącznej wartości funduszu założycielskiego i funduszu przedsiębiorstwa,*
- * Spółka Akcyjna „Sibet” zgromadziła kapitał akcyjny w wysokości 161.557 zł, tj. 26,4 % funduszy przedsiębiorstwa,*
- * Spółka z o.o. „Ludynia” zgromadziła kapitał zakładowy w wysokości 297.800 zł., który stanowi 20,9 % funduszy przedsiębiorstwa,*
- * Spółka z o.o. „Centrowet” zgromadziła kapitał zakładowy w kwocie 50.000 zł, tj. 21,9 % funduszy przedsiębiorstwa.*

Z ustaleń kontroli wynika, że w umowach zawartych ze spółkami pracowniczymi na oddanie mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw do odpłatnego korzystania, organ założycielski zadbał o interes Skarbu Państwa. W umowach określono wartość mienia oddanego do odpłatnego korzystania, zgodnie z postanowieniami zarządzenia Ministra Finansów z dnia 10 listopada 1990 r. w sprawie zasad ustalania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa²⁹. Z umów wynika, że Skarb Państwa może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku zalegania przez spółkę z zapłatą 2 kolejnych rat kwartalnych; gdy spółka obniży swój kapitał zakładowy do kwoty, która jest mniejsza niż kwota określona art. 38 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych³⁰; gdy spółka dokona sprzedaży składników majątkowych nie przestrzegając postanowień umowy w zakresie zbywania składników majątkowych; gdy do spółki przystąpią osoby prawne, a także podmioty zagraniczne w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym³¹. W umowach Skarb Państwa zagwarantował sobie prawo pobierania należnych odsetek ustawowych w przypadku, gdy spółka nie płaci rat kwartalnych w wyznaczonym terminie.

²⁹/MP Nr 43, poz. 334; zmiany: MP z 1991 r. Nr 18, poz. 123, z 1993 r. Nr 26, poz. 274; z 1996 r. Nr 15, poz. 203.

³⁰/patrz przypis nr 1.

³¹/patrz przypis nr 20.

W toku kontroli ustalono, że w 1996 r. Wojewoda Kielecki nie rozwiązał żadnej umowy leasingowej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działania organu założycielskiego, w zakresie zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa, w przypadku likwidacji 3 przedsiębiorstw państwowych z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, tj. wniesienia przedsiębiorstwa lub zorganizowanych części jego mienia do spółki.

Wyniki kontroli Spółki z oo. „Lhoist - Bukowa” w Bukowej wykazały, że organ założycielski zawarł umowę z Chaufourneries de Hergenrath SA. W umowie określono m. innymi zobowiązania inwestycyjne udziałowca zagranicznego, wskazując, że zainwestuje on w okresie 5 lat nie mniej niż 66,5 mln zł. Skarb Państwa zagwarantował sobie prawo do kar umownych w przypadku, gdy inwestor zagraniczny nie wypełni wymagań inwestycyjnych określonych w zawartej umowie. W umowie określono, że kapitał zakładowy spółki z o.o. „Lhoist - Bukowa” wyniesie 53.900.000 zł. i dzielić się będzie na 539.000 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Ustalono, że udziały w spółce zostaną objęte w następujący sposób: 359.000 udziałów obejmie inwestor zagraniczny, a 180.000 udziałów obejmie Skarb Państwa w zamian za wkład niepieniężny w postaci zlikwidowanych Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej, w rozumieniu art. 55¹ k.c.

3.5. Dochody i wydatki budżetu związane z prywatyzacją w 1996 r.

Wojewoda Kielecki w latach 1991 - 1996 przekazał do odpłatnego korzystania mienie Skarbu Państwa o wartości ogólnej 13.897.986 zł na podstawie umów leasingowych i dzierżawy. Główna część tej kwoty dotyczy decyzji podjętych w bieżącym roku.

W 1996 r. Wojewoda Kielecki przekazał do odpłatnego korzystania mienie Skarbu Państwa o ogólnej wartości 11.271.000 zł, dla:

- „Centrostał” Przedsiębiorstwo Obrotu Wyrobami Hutniczymi SA w Kielcach o wartości - 10.086.000,00 zł,
- „Ludynia” Zakład Produkcji Silikatów Sp. z oo. w Krasocinie - 650.000,00 zł,
- „Sibet” Przedsiębiorstwo Produkcji Betonów SA w Kielcach - 535.000,00 zł.

Ustalony na 1996 r. plan dochodów Urzędu Wojewódzkiego z prywatyzacji w dziale 97 rozdział 9716 wynosił ogółem **1.130.000,00 zł**, w tym z tytułu dzierżawy budynków (§ 32) - 50.000,00 zł, umów leasingu (§ 33) - 1.050.000,00 zł i z likwidacji (§ 34) - 30.000,00 zł.

Plan dochodów Urzędu został wykonany w **243,2 %** - wpływy ogółem wyniosły **2.748.670,37 zł**. We wszystkich paragrafach działu 97, rozdziału 9716 uzyskano przekroczenia planowanych dochodów. I tak:

- * dochody z tytułu posiadanych akcji i udziałów objętych ewidencją § 31 wyniosły w 1996 r. 117.478,95 zł i nie były ujęte w planie dochodów. Pozostałe wpływy nie ujęte w planie dochodów wyniosły 36.064,35 zł.
- * z tytułu sprzedaży likwidowanych przedsiębiorstw lub ich części objętych ewidencją § 32 uzyskano dochód w kwocie 364.319,89 zł, tj. 728,6 % planowanych dochodów
- * dochody z tytułu zawartych umów dzierżawy i leasingu objęte ewidencją § 33 wyniosły 2.152.734,73 zł, tj. 205 % planowanych dochodów.

W toku kontroli stwierdzono, że mimo przekroczenia planu dochodów, spółka „Budopol - Kielce” korzystająca odpłatnie z mienia Skarbu Państwa, nie wywiązała się z przyjętych zobowiązań. Na dzień 31 grudnia 1996 r. spółka zalegała z zapłatą za 3 kwartały 3 rat kapitałowych i opłat dodatkowych w łącznej wysokości 72.275,98 zł.

- * środki po likwidacji przedsiębiorstw na podstawie art. 19 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych objęte ewidencją § 34 wyniosły 78.072,45 zł, tj. 260,2 % planowanych dochodów.

Na przekroczenie planu dochodów z prywatyzacji miało wpływ m. innymi: zakończenie prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i przekazanie ich mienia do odpłatnego korzystania dla „Centrostalu” SA, „Sibetu” SA i „Ludyni” spółki z o.o.; dochody z zaległych wpłat dokonanych przez spółki: „Budopol - Kielce” za 1995 r. w kwocie 82.185,12 zł, „Unibud” Ostrowiec Św. za 1995 r. w kwocie 48.939,27 zł, „Hydro” Kielce zaległość w kwocie 6.375,64 zł.; wcześniejsze wpłaty za IV kwartał 1996 r. przez „Centrostal” SA w Kielcach w kwocie 251.875,00 zł i „Hydromel” w Końskich w kwocie 29.452,13 zł.

Ustalono również, że wg stanu na 31 grudnia 1996 r. z tytułu sprzedaży likwidowanych przedsiębiorstw lub części składników majątkowych³² - zaległości w dochodach (Dz. 97 rozdz. 9716 § 32) wyniosły 9.143.731 zł i w § 33 - „Dochody z dzierżawy i leasingu” - 72. 276 zł.

Zaległość w kwocie 9.143.731 zł powstała w wyniku nie uregulowania w ostatnich okresach należności przez przedsiębiorstwa państwowe za nabyte mienie uzyskane

³²/Na podstawie kontroli wykonanie budżetu państwa w 1996 r. Nr kontroli P/96/140

w ramach decyzji uwłaszczeniowych Wojewody. Dla ochrony interesów Skarbu Państwa z tego tytułu, służby Wojewody wg stanu na 31 grudnia 1996 r. zabezpieczyły hipotecznie wierzytelności w 21 podmiotach gospodarczych na kwotę 9.955.192 zł. W trakcie 1996 r. z należności zabezpieczonych hipotecznie uzyskano dochody budżetowe z 4 jednostek w wysokości 246.052 zł. Pięć wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie zgłoszono syndykom masy upadłościowej i likwidatorom na kwotę 351.144 zł.

Ponadto prowadzone było postępowanie ugodowe z Ostrowieckimi Zakładami Materiałów Ogniotrwałych SA. w Ostrowcu Św. i z P.P. „Cukrownia Łubna” w Kazimierzy Wielkiej w stosunku do kwoty 1.445.079 zł.

W zakresie wydatków w dziale 9716 ustalono, że plan wydatków (po zmianach) wynosił ogółem **140.000 zł**. Wykonanie planu wydatków na 31 grudnia 1996 r. wynosiło ogółem **133.669,60 zł** i stanowiło **95,5 %** planu. Wydatków dokonywano m. innymi na: opłaty za wyceny majątku prywatyzowanych przedsiębiorstw, opłaty za ogłoszenia prasowe i opłatę szkoleń.

3.6. Sprawowanie, przez Delegaturę Ministerstwa Skarbu w Kielcach, nadzoru nad realizacją zobowiązań inwestorów strategicznych wynikających z umów sprzedaży akcji/udziałów.

Delegatura Ministerstwa Skarbu w Kielcach w 1996 r. nadzorowała m. innymi realizację zobowiązań inwestorów strategicznych 9 spółek. W 2 spółkach we wrześniu 1996 r. zakończono realizację zobowiązań i dokumentację przekazano do archiwum Zakładowego Ministerstwa Skarbu Państwa w Warszawie w dniu 30 września 1996 r. Dotyczyło to: Kieleckiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego „Bick” SA w Kielcach i „Exbudu” SA w Kielcach.

Z 7 nadzorowanych podmiotów gospodarczych, tylko w Zakładach Przemysłu Tytoniowego S.A w Radomiu wystąpił przypadek nie przekazania przez spółkę „Seita” z Francji informacji o realizacji 5 zobowiązań, których termin realizacji upłynął w dniu 31 grudnia 1996 r. Jednocześnie stwierdzono, że w umowie sprzedaży akcji zawartej pomiędzy Ministerstwem Przekształceń Własnościowych i spółką „Seita” brak było zapisu zobowiązującego kupującego do przekazywania informacji o realizacji zobowiązań.

W 1996 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji zobowiązań inwestycyjnych podejmowanych przez inwestorów strategicznych.

Kupujący udziały Zakładów Piwowskich spółka z oo. w Warce od Skarbu Państwa, R V. z RFN, zobowiązał się do zainwestowania w spółkę równowartość 3.5

mln USD w terminie do dnia 24 listopada 1997 r. Do dnia 31 grudnia 1996 r. zainwestował 5.9 mln USD, tj. 169,6 % deklarowanej w umowie kwoty. Spółka z o.o. w Zawichoście kupująca od Skarbu Państwa udziały Zakładów Przetwórczych Surowców Chemicznych i Mineralnych, zobowiązała się do zainwestowania w spółkę łącznie sumę nie mniejszą niż 2,2 mln zł. W okresie od 1994 r. do 1996 r. zainwestowała 4,5 mln zł, co stanowi 264,8 % wykonania całości zobowiązania.

David. S Smith (Netherlands) B. V. kupujący akcje Kieleckich Zakładów WYROBÓW Papierowych S.A. w Kielcach od Skarbu Państwa, zobowiązał się do zainwestowania nie mniej niż równowartość 2 mln USD, na wydatki, które są składnikami majątkowymi uznanymi w bilansie za środki trwałe. Kupujący w 1996 r. zainwestował razem 6,3 mln zł, co stanowi równowartość 2,4mln USD, tj. 121 % zobowiązania.

W trakcie kontroli stwierdzono ponadto, że nabywca udziałów od Skarbu Państwa w Zakładach Piwowarskich spółka z o.o. w Warce, R.S. z RFN sprzedał piwo dla spółki „Drink Service” - w której posiadał udziały - po cenach niższych niż rynkowych sprzedawanych dla innych odbiorców, czym spowodował osiągnięcie przez nią dodatkowych korzyści w kwocie 202.274, 19 zł. Tym samym ww. udziałowiec naruszył art. V § 8 umowy sprzedaży udziałów z dnia 24 listopada 1994 r, w której kupujący zobowiązał się, że umowy i inne czynności prawne pomiędzy spółką a kupującym lub osobą stowarzyszoną, dokonywane będą na warunkach nie bardziej korzystnych dla kupującego niż realizowane warunki stosowane w obrocie towarowym. W wyniku powstałego naruszenia Delegatura Ministerstwa Skarbu Państwa obciążyła R. V. karą wynikającą z umowy w wysokości 10.000 USD. W dniu 26 marca 1997 r. ww. wpłacił 24.668 zł, tj. równowartość 10.000 USD.

III. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli.

W 1997 r. kierownicy kontrolowanych jednostek nie zgłosili żadnych zastrzeżeń do protokołów kontroli.

Po zakończeniu kontroli, stosownie do postanowień art. 58 ustawy o NIK, zostały przeprowadzone 4 narady pokontrolne.

Wystąpienia pokontrolne przedstawiono: Wojewodzie Kieleckiemu, Dyrektorowi Delegatury Ministerstwa Skarbu w Kielcach, likwidatorowi Przedsiębiorstwa Transportowo

- Sprzętowego w Likwidacji w Dyminach k/Kielc i Prezesowi Zarządu Spółki z o.o. „Lhoist - Bukowa” w Bukowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Kielcach przedstawiła kontrolowanym jednostkom 6 wniosków mających na celu uporządkowanie i usprawnienie procesów przekształceń własnościowych, w tym:

- 3 wnioski pokontrolne przekazano Wojewodzie Kieleckiemu,
- 2 wnioski pokontrolne przekazano Likwidatorowi KPTS w Kielcach,
- 1 wniosek pokontrolny przekazano Ministerstwu Skarbu Państwa - Delegatura w Kielcach.

W 1997 r. w wyniku przeprowadzonych kontroli stanu przekształceń własnościowych, nie kierowano do prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W związku z przeprowadzaną kontrolą stanu przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej w 1996 r. w "Lhoist - Bukowa" spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Bukowej, zasięcano dodatkowych informacji w Wydziale Rozwoju Gospodarczego i Przekształceń Własnościowych Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach. Informacje te dotyczyły przekazania podstawowych dokumentów dotyczących prywatyzacji Zakładów Przemysłu Wapienniczego „Bukowa” w Bukowej, które za zgodą organu założycielskiego i inwestora strategicznego były utajnione.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Wojewoda Kielecki powiadomił, że realizując wnioski pokontrolne podjął działania zmierzające do:

- zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa, poprzez zobowiązanie swoich przedstawicieli, którzy uczestniczą w pracach rad nadzorczych spółek do systematycznego monitorowania ich sytuacji ekonomiczno - finansowej i sygnalizowania wystąpienia niepokojących zjawisk w nadzorowanej spółce, które mogłyby mieć wpływ na wywiązywanie się spółki ze zobowiązań wobec Skarbu Państwa,
- określenia rzeczywistych terminów likwidacji przedsiębiorstw państwowych z uwzględnieniem specyfiki likwidowanego podmiotu. Ponadto Wojewoda postanowił ustalać dłuższe terminy likwidacji przedsiębiorstw wszczętych z przyczyn ekonomicznych, mając na uwadze coraz większe trudności ze zbyciem majątku likwidowanych przedsiębiorstw z uwagi na nadmierne nasycenie rynku tego typu mieniem,
- w zakresie rozliczania zarządców komisarycznych z realizacji przyjętych programów naprawczych z uwzględnieniem okresu trwania procesu naprawczego, postanowił, że szczegółowej kontroli zostaną poddane programy naprawcze realizowane przez

zarządców komisarycznych, tak pod względem dotrzymywania terminów zakończenia procesu naprawczego, jak i realizacji zadań w nich zawartych.

Odpowiadając na wystąpienie pokontrolne Dyrektor Delegatury Ministerstwa Skarbu Państwa w Kielcach stwierdził, że wniosek dotyczący uzupełnienia przez Zarząd Spółki Zakładu Przemysłu Tytoniowego w Radomiu informacji o realizacji 5 zobowiązań, których termin realizacji upłynął w 1996 r. został przez spółkę wykonany. W dniu 28 marca 1997 r. informację o realizacji ww. zobowiązań opracowała firma Arthur Andersen i wysłała do Ministrów Finansów i Rolnictwa oraz Ministra Skarbu Państwa.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, likwidator Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego w Likwidacji w Dyminach k/Kielc stwierdził, że odzyskano całą kwotę należności od 2 przedsiębiorstw tj. Przedsiębiorstwa Handlowo - Usługowego „Pasimpex” w Kielcach i Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego „Kontin” SA. oraz częściowo od Zakładu Remontowo - Budowlanego „Bauwit” i Roberta Rzepki i S - ka w Kielcach. Jednocześnie zapewniono sobie spłatę należności od Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego „Setran” Sp. z oo. w Kielcach. Stanie się to w związku z podniesieniem kapitału zakładowego spółki o kwotę 620.000 zł., którą w całości wpłaci „Mitex” SA. w Kielcach na pokrycie obejmowanych udziałów w spółce.

Likwidator zobowiązał się do zakończenia czynności archiwizacyjnych akt osobowych znajdujących się w likwidowanym przedsiębiorstwie.

Zatwierdzam:
Dyrektor Najwyższej Izby Kontroli
Delegatura w Kielcach

Tadeusz Poddębniak

dn. 17.12.1997 r.

Otrzymują:

1. Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie Jacek Uczkiewicz
2. Departament Organizacyjny NIK W - wa
3. Departament Planowania i Koordynacji NIK W - wa
4. Departament Skarbu Państwa i Prywatyzacji W - wa
5. Wojewoda Kielecki
6. Sejmik Samorządowy
7. Dyrektor Ministerstwa Skarbu Państwa - Delegatura w Kielcach
8. a/a

Opracował:

Zbigniew Biegaj

główny specjalista kp.

Nadzorowali:

Karol Żaba

doradca techniczny

Zbigniew Olechnowicz

doradca prawny

UK/KT

Wykaz
aktów prawnych normujących w 1996 r.
przekształcenia własnościowe w gospodarce narodowej.

1. Ustawa z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. z 1990 r. Nr 51, poz. 298, Nr 85, poz. 498; zm. z 1991 r. Nr 60, poz. 253, Nr 111, poz. 480; z 1994 r. Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496).
2. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 497 ze zm).
4. Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444, Nr 107, poz. 464; z 1993 r. Nr 18, poz. 82, Nr 60, poz. 280; z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz. 547; z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474, Nr 154, poz. 791; z 1996 r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561).
5. Ustawa budżetowa na rok 1996 z dnia 1 lutego 1996 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 87).
6. Ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym tekst jednolity Dz.U. z 1997 r. Nr 26, poz. 143 - poprzednio (Dz. U. Nr 60, poz. 253, Nr 80, poz. 350, Nr 111, poz. 480; z 1993 r. Nr 134, poz. 646; z 1996 r. Nr 45, poz. 199).
7. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz.U. Nr 76, poz. 344, zm. z 1994 r. Nr 130, poz. 645; z 1995 r. Nr 99, poz. 484).
8. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz 502 zm. ze zm.: ostatnia zmiana Dz.U. z 1996 r. Nr 6, poz. 43).
9. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. (Dz.U. Nr 16, poz. 93, ze zm.; ostatnia zmiana Dz.U. z 1996 r. Nr 139, poz. 646).
10. Ustawa z dnia 15 marca 1996 r. o zmianie ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. Nr 45, poz. 198).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru łączenia i przekształcania podmiotów gospodarczych oraz określenia organów podmiotów zobowiązanych do dokonania zgłoszenia (Dz.U. Nr 78, poz. 438).

12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U Nr 31, poz. 170; z 1987 r. Nr 37, poz. 213; z 1988 r. Nr 6, poz. 51 i Nr 12, poz. 95; z 1989 r. Nr 6, poz. 42).
13. Rozporządzenie Ministra Przekształceń Własnościowych z dnia 20 listopada 1990 r. w sprawie sposobu przeprowadzania analiz prawnych i ekonomiczno - finansowych przedsiębiorstwa spółki, ich finansowania oraz kwalifikacji wymaganych od osób dokonujących analiz (Dz.U. z 1990 r. Nr 2, poz. 10).
14. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 10 listopada 1990 r. w sprawie zasad ustalania należności za korzystanie z mienia Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 42, poz. 334; z 1991 r. Nr 18, poz. 123; z 1993 r. Nr 26, poz. 274; z 1996 r. Nr 15, poz. 203).
15. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591).
16. Ustawa z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i o zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. Nr 126, poz. 615).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowego trybu zbycia należących do Skarbu Państwa akcji niektórych spółek powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 12, poz. 66).
18. Rozporządzenie Ministra Przekształceń Własnościowych z dnia 20 listopada 1990 r. w sprawie zasad finansowania udostępniania akcji Skarbu Państwa w spółkach powstałych w wyniku przekształceń przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr, poz. 11)
19. Ustawa z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 18, poz. 82).
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1990 r. w sprawie form zapłaty za akcje nabywane od Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 84, poz. 493).